

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Część I

Teoria wymiany międzynarodowej	15
--------------------------------------	----

Rozdział 1

Tradycyjne teorie handlu międzynarodowego	17
1.1. Merkantyizm	18
1.2. Teoria klasyczna	19
1.2.1. Przewaga absolutna	20
1.2.2. Przewaga względna	21
1.2.3. Interpretacja geometryczna	25
1.2.4. Założenia upraszczające	29
1.3. Teoria obfitości zasobów	30
1.3.1. Obfitość zasobów jako przyczyna handlu	30
1.3.2. Podział dochodów z handlu	32
1.3.3. Interpretacja geometryczna	34
1.3.3.1. Warunki produkcji	34
1.3.3.2. Warunki konsumpcji	36
1.3.3.3. Korzyści z handlu	38
1.3.4. Paradoks Leontiefa	39
1.4. Korzyści z handlu w teoriach tradycyjnych — synteza	41
Pytania kontrolne	44

Rozdział 2

Współczesne teorie handlu międzynarodowego	46
2.1. Korzyści skali produkcji a handel międzynarodowy	47

2.1.1.	Korzyści zewnętrzne	47
2.1.2.	Korzyści wewnętrzne	50
2.2.	Cykl życia produktu a handel międzynarodowy	53
2.3.	Konkurencja niedoskonała a handel międzynarodowy	58
2.4.	Podobieństwo preferencji konsumentów a handel międzynarodowy	60
2.5.	Handel wewnątrzgałęziowy	61
	Pytania kontrolne	67
Rozdział 3		
	Wzrost gospodarczy a handel międzynarodowy	69
3.1.	Wzrost produkcji i wzrost konsumpcji w modelu Heckschera– –Ohlina	70
3.2.	Wzrost zrównoważony	72
3.3.	Wzrost niezrównoważony	74
3.4.	Korzyści i zagrożenia związane ze wzrostem w gospodarce otwartej	76
3.5.	Rodzaje <i>terms of trade</i>	81
3.6.	Wpływ handlu międzynarodowego na wzrost gospodarczy	85
	Pytania kontrolne	89
Rozdział 4		
	Międzynarodowe przepływy czynników produkcji	90
4.1.	Teoretyczny model przepływu kapitału i pracy	91
4.2.	Międzynarodowe przepływy pracy	95
4.2.1.	Przyczyny międzynarodowej migracji pracy	96
4.2.2.	Skutki migracji dla kraju pochodzenia pracy	98
4.2.3.	Skutki migracji dla kraju przyjmującego pracę	100
4.3.	Zagraniczne inwestycje bezpośrednie	101
4.3.1.	Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w gospodarce światowej	102
4.3.2.	Przyczyny podejmowania zagranicznych inwestycji bezpośrednich	105
4.3.3.	Skutki zagranicznych inwestycji bezpośrednich w kraju przyjmującym	106
4.3.4.	Skutki zagranicznych inwestycji bezpośrednich w kraju wysyłającym	109
4.4.	Międzynarodowe przepływy technologii	110
	Pytania kontrolne	113

Część II

Polityka handlowa..... 115

Rozdział 5

Zasady polityki handlowej	117
5.1. Znaczenie handlu międzynarodowego	118
5.2. Rola GATT i WTO w światowym systemie handlu	120
5.2.1. Cele i zasady GATT/WTO	121
5.2.2. Funkcjonowanie GATT/WTO	124
5.3. Ewolucja współczesnej polityki handlowej	127
5.4. Narzędzia polityki handlowej	131
5.4.1. Narzędzia taryfowe	131
5.4.2. Bezpośrednie narzędzia pozataryfowe	134
5.4.3. Pośrednie narzędzia pozataryfowe	138
Pytania kontrolne	141

Rozdział 6

Teoretyczne aspekty polityki handlowej	142
6.1. Ekonomiczne skutki narzędzi polityki handlowej	142
6.1.1. Cła importowe	143
6.1.2. Ograniczenia ilościowe w imporcie	146
6.1.3. Subsydia produkcyjne	148
6.1.4. Subsydia eksportowe	150
6.2. Efektywna ochrona celna	152
6.3. Argumenty za stosowaniem protekcji w handlu	155
6.3.1. Argumenty słabo uzasadnione ekonomicznie	156
6.3.2. Argumenty dobrze uzasadnione ekonomicznie	159
6.3.2.1. Ochrona raczkujących gałęzi przemysłu	159
6.3.2.2. Strategiczna polityka handlowa	161
6.3.2.3. Polityka przemysłowa	162
Pytania kontrolne	165

Rozdział 7

Regionalne porozumienia handlowe i inne formy międzynarodowej integracji gospodarczej	166
7.1. Formy integracji gospodarczej	167
7.2. Ekonomiczne konsekwencje integracji w ujęciu statycznym	168
7.2.1. Efekt kreacji handlu i efekt przesunięcia handlu	169
7.2.2. Konkurencja niedoskonała	172

7.3.	Konsekwencje integracji dla wzrostu gospodarczego	174
7.4.	Konsekwencje integracji dla lokalizacji produkcji	175
7.5.	Unia Europejska	176
7.6.	Północnoamerykańskie Porozumienie o Wolnym Handlu (NAFTA)	179
7.7.	Wspólny Rynek Południa (MERCOSUR)	182
Pytania kontrolne		184

Część III

Międzynarodowe stosunki finansowe..... 185

Rozdział 8

Rynek walutowy i kurs walutowy	187
8.1. Rynek walutowy	187
8.1.1. Istota i specyfika rynku walutowego	187
8.1.2. Uczestnicy i rodzaje rynku walutowego	190
8.1.3. Funkcje rynku walutowego	191
8.2. Kurs walutowy i jego funkcje	193
8.3. Sposoby wyznaczania kursu	193
8.4. Ekonomiczne teorie kursu walutowego	197
8.4.1. Teoria parytetu siły nabywczej	197
8.4.2. Różnice stóp procentowych	202
8.5. Wymienialność waluty	205
8.6. Efektywny kurs walutowy	208
Pytania kontrolne	210

Rozdział 9

Makroekonomiczne związki gospodarki krajowej z gospodarką światową	212
9.1. Definicja i struktura bilansu płatniczego	212
9.2. Zasady sporządzania bilansu płatniczego	216
9.3. Zasady analizy bilansu płatniczego	220
9.4. Bilans płatniczy w Polsce	223
9.5. Rachunek obrotów bieżących a dochód narodowy	226
9.5.1. Równowaga zewnętrzna w gospodarce otwartej	226
9.5.2. Mnożnik handlu zagranicznego	228
9.5.3. Wzrost dochodu narodowego a równowaga bilansu obrotów bieżących	230
Pytania kontrolne	233

Rozdział 10

Polityka ekonomiczna a przywracanie równowagi zewnętrznej	234
10.1. Finansowanie deficytu	236
10.2. Ograniczenia administracyjne	238
10.3. Zmiany kursu walutowego	242
10.3.1. Skutki dewaluacji	242
10.3.2. Warunki powodzenia dewaluacji	246
10.4. Polityka makroekonomiczna	249
10.4.1. Mechanizm przywracania równowagi na rachunku bieżącym	249
10.4.2. Skutki polityki pieniężnej	250
10.4.3. Skutki polityki fiskalnej	253
Pytania kontrolne	253

Rozdział 11

Międzynarodowy system walutowy	255
11.1. System waluty złotej	255
11.2. System z Bretton Woods	258
11.3. Współczesny międzynarodowy system walutowy	260
11.4. Systemy kursowe w Polsce	267
11.5. Integracja walutowa w Unii Europejskiej	269
11.5.1. Europejski System Walutowy	269
11.5.2. Europejska unia walutowa	271
11.5.3. Teoria optymalnych obszarów walutowych	275
Pytania kontrolne	277

Rozdział 12

Międzynarodowy rynek finansowy	279
12.1. Przyczyny rozwoju międzynarodowego rynku finansowego	279
12.2. Istota i funkcje międzynarodowego rynku finansowego	282
12.3. Eurorynek finansowy	285
12.3.1. Eurowaluty i eurokredyty	285
12.3.2. Euroobligacje	288
12.4. Obligacje zagraniczne i akcje	289
12.5. Zaburzenia na międzynarodowych rynkach finansowych	290
12.5.1. Kryzys zadłużeniowy	290
12.5.2. Kryzysy walutowe	294
12.5.2.1. Typy kryzysów walutowych	295
12.5.2.2. Przykłady kryzysów walutowych	296
12.5.3. Międzynarodowy kryzys finansowy	299
12.5.4. Nowa rola Międzynarodowego Funduszu Walutowego	304

Pytania kontrolne	307
Słownik najważniejszych terminów	308
Bibliografia	319
Aneks statystyczny: Gospodarka światowa i trendy globalne	324